

Musikskoler griber entusiastisk regeringsudspil

Regeringen har igangsat modelkommuneforsøgene "Grib engagementet", for at fremme musik- og kunstaktiviteter blandt børn og unge. Men hvordan ser forsøgene ud, og finder de vejen til fremtidens musik- og kulturskole for alle børn og unge?

AF DAVID EFRAIM
POULSEN,
medieredaktør

▼
Mads Panny,
Anja B. Højgaard,
Palle F. Kjeldgaard

Regeringen har afsat to gange 20 millioner kr. til kommunale musikskoleforsøg i 2021 og 2022 og 27 kommuner deltager i første runde. Fagbladet MUSIKSKOLEN følger de musik- og kunstrelaterede modelforsøg tæt. Fælles for dem er nemlig, at de skal danne grundlag for fremtidens musik- og kulturskole. "Erfaringer fra modelforsøgene og den efterfølgende faglige evaluering skal danne grundlag for at vurdere, hvordan lovgivning og andre indsatser kan udformes for bedst muligt at understøtte, at flere børn og unge deltager aktivt i kunstneriske aktiviteter", lyder formålet fra regeringen og forligspartierne. Ud over at bringe musik og kunst ud til flere børn og unge skal forsøgene indsamle viden, som politikerne vil anvende i

et kommende lov- og bekendtgørelsesarbejde på musikskoleområdet. MUSIKSKOLEN følger tre modelkommuneforsøg, som hver især giver deres bud på elevrekruttering, outreach, ungeinddragelse, pædagogisk udvikling og tværgående samarbejde.

Kulturspor i Midtjylland går nye veje

I det midtjyske hedelandskab, hvor den kulturhistoriske perle Hærvejen har sit udspring, møder vi *Kulturspor*. Viborg og Skive Kommune er gået sammen om et bredt anlagt modelkommuneforsøg, hvor mange institutioner bidrager, herunder initiativtagerne Kulturskolen Viborg og Skive Musikskole. "Byrådet bakker 100 procent op, fordi vi vil lave Danmarks bedste åbne skole, og her er musik og kunst vigtige elementer," siger formand for Kultur- og Fritidsudvalget Mads Panny, som er borgmesterkandidat for Socialdemokratiet. Han mener, at man via modelforsøget kan teste nogle ting i forhold til, at Kulturskolen skal nå bredere ud både socioøkonomisk og geografisk. *Kulturspor* skal også danne grundlag for en fremtidig musikskolemodel, hvor alle børn i

Viborg og Skive Kommune i løbet af deres skoletid møder musikfaget, billedkunst, teater, animation og tegning som aktive deltagere. "Det mest omfattende forløb er musikklasserne," fortæller Palle Friberg Kjeldgaard, leder på Kulturskolen Viborg. Han er inspireret af "Haderslev-modellen", hvor målet er, at 3. og 4. klasse får instrumentalundervisning en time om ugen i to år på alle kommunens folkeskoler. *Kulturspor* handler også om elevrekruttering og outreach, som det hedder på nydansk. Mads Panay går ind for, at alle børn og unge i løbet af den kommende byrådsperiode skal have mulighed for at lære at spille et instrument på deres folkeskole via Kulturskoletilbuddet. "Jeg vil håbe, vi kan finde midler til at følge op på *Kulturspor*, men vi kommer nok også til at snakke omstrukturering for at komme bredere ud i så stort et geografisk område som Viborg Kommune," siger han. Borgmesterkandidaten håber meget, at regeringen vil satse på musikskoleområdet og fx øge reservationsbevillingen, som lige nu er

” Det havde været klogere med en periode på to til tre år, frem for det halve år regeringens modelforsøg løbervores elever lyst til at lære?

halvdelen af det mulige. "Det kan da kun være i regeringens interesse, at langt flere børn får mulighed for at spille et instrument, end tilfældet er i dag," siger han til MUSIKSKOLEN. I Skive og Viborg kommune oplever man, at børn

fra de mindre byområder hidtil i mindre grad har benyttet sig af musik- og kulturskoletilbuddet. "Da vi inviterede til samarbejde omkring *Kulturspor*, var der straks respons fra flere oplandsskoler. Det synes jeg er ganske interessant, for det vidner for mig om, at

der i oplandet er en stor interesse for at give børn og unge mere kunst og kultur i deres hverdag," fortæller Anja Brejner Højgaard, musikskoleleder på Skive Musikskole. Lige nu er flere end 30 daginstitutioner og skoler involveret i *Kulturspor*, fortæller de to musik- og kulturskoleledere. ▶

FAKTA OM MODELKOMMUNEFORSØG

På Finansloven 2020 blev afsat 20 mio. kr. i hhv. 2021 og 2022 til kommunale modelforsøg, som skal få flere børn og unge til at møde kunst og kultur. I første runde har 14 projekter, som involverer 27 kommunale musik- og kulturskoler, fået tilskud. Ansøgningsrunde nummer to løber til og med den 10. november 2021. Der er krav om minimum 25% kommunal medfinansiering.

- *Hvad oplever I udfordrer Kulturspor lige nu?*
"Kalenderøvelsen" er pt. den største udfordring. Det handler om koordineringen mellem folkeskolernes faste skemaer og alle de kunst- og musikaktiviteter, som nu via *Kulturspor* skal passes ind. Hertil kommer logistikken. Et eksempel er de 85 nyindkøbte el-klaverer, som skal fordeles på skolerne.

Hvad tænker I om, at der ikke er tale om blivende midler?

Modelforsøget er overordnet set en god mulighed for investering i musikinstrumenter og i at øge samarbejdet. Desværre har "Grib engagementet" en usædvanlig kort tidshorisont i forhold til at

” Hvis vi skal række ud til en ny målgruppe, må vi også gøre noget andet end vi plejer

kunne lave pædagogisk udviklingsarbejde. Det havde været klogere med en periode på to til tre år frem for det halve år, regeringens model-

forsøg løber. Der har ligeledes været en ekstraordinært kort ansøgnings- og etablerings fase. Omvendt oplever vi, at *Kulturspor* har medvirket til at etablere nye samarbejder, og samtlige skoler har taget imod tilbuddet med åbne arme. Den øgede tilstedeværelse ude på skolerne giver også musikskolerne en langt bedre forankring.

FAKTA OM KULTURSPOR

Formål

Alle børn og unge skal møder et varieret udbud af kunstneriske udtryk og få mulighed for selv at udtrykke sig herigennem.

Målgruppe

0.-10. klasse.

Samarbejdspartnere

Kulturskolen Viborg, Skive Musikskole, Kulturprinsen Viborg, The Animation Workshop og VIA læreruddannelsen i Skive m.f.

Kunstarter

Musik, billedkunst, scenekunst, tegning og animation.

Økonomi

Modtager et tilskud på 2.250.000 kroner.

Hvad håber I forsøget vil vise?

Vi håber, det vil være med til at synliggøre, hvor stor betydning lettere adgang til kultur har for børn, og at forsøget på sigt får betydning for regeringens prioritering, tildeling og fordeling af midler. Lige nu og her understøtter projektet anskaffelser og giver os direkte adgang til et udvidet samarbejde med skolerne. Det har en enorm betydning for os.

Hvad glæder I jer allermost til lige nu?

Vi kan mærke, at det summer derude, og vi glæder os til udstillinger, koncerter og tilbagemeldinger fra de forskellige forløb. Alle disse forskellige musiske og kunstneriske aktiviteter er forhåbentligt med til at gøre en forskel i mange flere børn og unges hverdag.

Kulturklubber vil engagere unge østjyder kunstnerisk

I Silkeborg har leder af Den Kreative Skole Knud Mortensen allieret sig med sin kolleger i Hedensted, Odder og Skanderborg Kommuner. Sammen har de udviklet projektet:

Grib kreativiteten - Unge skaber engagement. Forsøget handler om at opdyrke de unges interesser og evner for det kunstneriske og kreative via kulturklubaktiviteter. Vi samarbejder med de unge 13-18-årige om at definere nye rammer for deltagelse i kunstneriske og kreative aktiviteter. "Konkret bruger vi fokusgruppeinterviews, aktionslæring og workshops i arbejdet med at involvere både deltagere og undervisere," forklarer projektleder Louise Frøkjær Carstens og leder Knud Mortensen.

Hvorfor kulturklubber?

Vores afsæt var, at hvis vi skal række ud til en ny målgruppe, må vi også gøre noget andet end vi plejer. Netop derfor opstod ideen med et kulturklubtilbud, hvor de unge i høj grad er med til at præge indholdet.

Hvorfor er netop den gruppe vigtig?

De 13-18-årige er selektive, og vi skal som musik- og kulturskoler opsøge og afprøve helt nye tiltag for at gøre de kunstneriske fag attraktive og "selvfølgelige" for især de målgrupper, som ikke i forvejen dyrker ét eller flere kunstneriske fag.

Hvilke overvejelser har I gjort jer i forhold til valg af samarbejdspartnere?

Vi har valgt at samarbejde med ungdomsskolerne, fordi deres viden og erfaringer er et værdifuldt supplement til den

Workshop med undervisere bag modelforsøget: Unge skaber engagement

FAKTA OM UNGE SKABER ENGAGEMENT

Formål

Unge-drevne kulturklubber, hvor rammen er de kunstneriske og musiske fag.

Målgruppe

Unge i alderen 13 - 18 år.

Samarbejdspartnere

De kommunale musik- og kulturskoler i Silkeborg, Hedensted, Odder og Skanderborg, ungdomsskolerne i de fire kommuner, Institut for X i Aarhus, Læreruddannelsen på VIA University College samt lokale kunstnere fra de fire kommuner.

Kunstarter

Musik, dans, billedkunst og drama.

Økonomi

Modtager 1.050.000 kroner.

viden, som findes på musik- og kulturskolerne. I fællesskab har vi samtidig bedre mulighed for at kvalificere og målrette vores fælles indsatser. Samarbejdet med VIA University College bidrager til at ramme-sætte undervisningstilgange.

Hvad er det bedste, I har oplevet indtil nu omkring "Unge skaber engagement"?

Det har givet os en masse at tage de unge med i kvalificeringen og konceptudviklingen af kulturklubberne. Det har bekræftet os i, at når vi skal udvikle aktiviteter for unge, så er det en rigtig god ide at involvere de unge selv.

Kreative Containere i Syddanmark inviterer til musikalsk skaben

Nordfyns Musikskole har i samarbejde med Musik- og Billedskolen Varde kreeret modelforsøget *Kreative Containere*. Fire containere agerer fysiske rum, hvori børn kan arbejde, lege, skabe og eksperimentere med musik og kunst. "Vi ønsker at fremme flere

børns engagement og skabertrang i de kreative fag," fortæller projektleder og souschef Monica Schmidt Andersen på Nordfyns Musikskole. Containerne kommer til at stå ude på folkeskolerne og vil være fyldt med gear og musikinstrumenter. Målet er, at de skal anvendes i undervisningen i folkeskolen, i musikskoleundervisningen og til øvelse i og efter skoletid. "Nordfyns- og Varde Kommune, musikfaget og kunsten skal sætte rammerne og skabe et miljø, hvor børn og unge mærker en anden ramme end i skolebygningerne og tager ejerskab ind i det," siger musikskoleleder på Nordfyns Musikskole Lars Konrad Mortensen.

Anja Lund, viceborgmester for venstre og formand for Børne og Ungeudvalget i Nordfyns kommune, bakker op om projektet. "Jeg syntes, de kreative- og musiske fag er vigtige elementer i børns udvikling, både på den korte og lange bane. Og med dette nye projekt har vi ekstra gode muligheder for at tage dette aspekt med ind i vores un-

dervisning," siger hun til MUSIKSKOLEN. Nordfyns Børn- og Ungepolitik sætte netop fokus på, at børn og unges leg og læring skal ske gennem en mangfoldighed af aktiviteter. "Jeg mener, at det er vigtigt, at vores børn og unge så tidligt som muligt får mulighed for at blive aktive udøvere i musik og kulturlivet," siger Anja Lund. Hun vil dog ikke give et bud på, hvordan kommunen vil følge op på modelforsøget, når perioden udløber. Sideløbende med opsætningen ▶

” Jeg mener, at det er vigtigt, at vores børn og unge så tidligt som muligt får mulighed for at blive aktive udøvere i musik og kulturlivet

Monica S. Andersen,
Lars K. Mortensen,
Anja Lund

- ▶ af containerne samarbejdes der med Syddansk Musikkonservatorium om pædagogisk udvikling. "Vi vil udvikle nye pædagogiske tilgange til musikken i feltet mellem skole og musikskole, hvor de fysiske rum er i centrum," forklarer musikskolelederen og projektlederen bag *Kreative Containere*.

Hvad er jeres vision?

For det første vil vi gerne sikre, at alle børn og unge i videst muligt omfang får mulighed for at skabe fysiske fællesskaber omkring musikken. For det andet håber vi, at flere børn og unge stifter bekendtskab med musikskolen. Det er vores vision på sigt at skabe et attraktivt musikmiljø for de 16-25 årige.

I er med til at opsamle ny viden til politikernes revidering af områdets lovgivning. Hvad tænker I om det?

Det er spændende at være en del af en evalueringsproces, hvor der ikke er fokus på kontrol og resultater, men på indsigt og viden, og på hvad der virker. På stort set alle skoler

har børn og unge fri adgang til udendørs idrætsaktiviteter som fodbold og basket. Derfor er det interessant at følge, hvad der sker, når man giver børn og unge fri adgang til et kreativt musikmiljø. *Kreative Containere* kan være med til at skabe indsigt og viden, som på sigt kan danne grobund for at integrere kreative øvelokaler som en del af skolebygninger generelt.

Hvordan har I oplevet ansøgnings- og etableringsfasen?

Det er klart, at der har været meget kort tid til ansøgningsproces og planlægningsfase. Det har i den grad udfordret projektet, at evalueringen nærmest skal udføres, inden projektet rigtigt er gået i gang. Det har også været en kæmpe udfordring, at bevillingen først kom i juni måned, hvor ferien stod for døren. De første tre måneder er gået med indkøb, levering og myndighedsbehandling. Heldigvis er der megen opmærksomhed omkring projektet og velvilje blandt de involverede samarbejdspartnere.

Hvad er det sjoveste, I har oplevet?

Det mest komiske lige pt. er, at vi efter måneders leveringsventetid pludselig blev ringet op af en lastvognschauffør, som fredag eftermiddag var på vej ned gennem Jylland med en container til os. Han skulle aflevere den hos kommunens Vej og Park-afdeling, men de var gået på weekend. Jo, musikskoleledelse er nogle gange det kreatives kunst.

Hvad glæder I jer allermest til omkring Kreative Containere lige nu?

Vi glæder os til at indrette containerne sammen med musiklærere fra folkeskolen, musikskolelærere, studerende fra SDMK og elever fra folke- og musikskolen. Når rammerne er på plads, bliver det fantastisk at opleve åbningen af containerne og følge, hvordan et kreativt musikalsk miljø vokser frem. Et sted hvor flere børn og unge får adgang til musikalsk skaben.

FAKTA OM KREATIVE CONTAINERE

Formål

At fremme børns engagement i de musiske og kreative fag.

Samarbejdspartnere

Musik- og Billedskolen Varde, Nordfyns Musikskole og SDMK

Målgruppe

Alle elever på deltagende folkeskoler og studerende ved Syddansk Musikkonservatorium.

Kunstarter

Musik.

Økonomi

Modtager et tilskud på 1.055.000 kroner.

Op til politikerne

Lige som flere veje fører til Rom, er der tydeligvis også flere veje til fremtidens musik- og kulturskole, hvis man spørger aktørerne bag de tre modelkommuneforsøg. Alle er de spillevende eksempler på musikskoleområdets store diversitet, kreativitet og evne til samarbejde. Men lige som Rom ikke blev bygget på én dag, er der også konsensus i de tre forsøg om, at ting tager tid, men at tiden helt klart er inde til at give flere børn og unge mulighed for at deltage i de kommunale musik- og kulturskoletilbud. Om kreativitet og entusiasme er nok til at gøre modelforsøg permanente, eller om korte forsøg kan finde fagligt holdbare veje, vil tiden vise. MUSIKSKOLEN

” Når vi skal udvikle aktiviteter for unge, så er det en rigtig god idé at involvere de unge selv

genbesøger derfor modelforsøgene i 2022 og afdækker, hvilken ny viden man har genereret, og hvilke erfaringer og tiltag politikerne vil agere på. Afslutningsvis må man konstatere, at musik- og kulturskolerne med stort engagement har opfyldt regeringens og kulturministeriets

politiske opdrag. Nu er det op til politikerne, om de vil sætte seriøse handlinger bag deres pæne kulturpolitiske formuleringer. Det er uomtvisteligt, at rammeforbedringer skal på bordet, hvis alle børn og unge skal have muligheden for at tage del i musik- og kulturskolernes tilbud i

hele landet. De danske kulturpolitikere kunne også med fordel lade sig inspirere af Norges og Finlands visionære kulturpolitiske udviklingsarbejde på musik- og kulturskoleområdet. ●

Musikskoler griber entusiastisk regeringsudspil: <https://bit.ly/3oQpONb>

SYDDANSK DANISH NATIONAL ACADEMY MUSIKKONSERVATORIUM OF MUSIC

D N A o f M u s i c

KLASSISK RYTMISK
ELEKTRONISK FOLK
EMUSIK MUSIK PÆDAGOGIK
KIRKEMUSIK
FILM KOMPOSITION

WWW.SDMK.DK

**DEADLINE:
1/12**

